

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 20 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ“

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes
küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány
sajtó“ címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

A szekularizációs közgyűlés.

Tegnapelőtt került szőnyegre városunk törvényhatósági bizottságában Hajdumegye átirata, mely a kath. egyházi javak elvételét indítványozta. A legtöbb törvényhatóság határozott már ebben a kérdésben, a bátrabbak egyenesen visszautasították a tervbevett törekvést, igen sok azonban, természetesen híjával a szükséges előkészítésnek és tanulmánynak, aminek meg kell előznie az ilyen nagy horderejű kérdéseket, elutasító határozatot hozott ugyan, illetve ad acta rendelte tenni a hirhedt átiratot, de se hideg, se meleg indokolással, hogy amint szokták mondani, a kecske is jól lakjon, a káposzta is megmaradjon.

Ezt az utóbbi sistémát látta jónak követni Szatmár város törvényhatósága is, kimondotta az irattárba helyezést, de hangsúlyozta, hogy a szekularizáció kérdésének megoldását szükségesnek tartja és fenn tartja magának a jogot, hogy e tárgyban valamikor felterjesztéssel éljen az országgyűléshez.

Szükségnek látta ennek a kér-

désnek a megoldását már 1873-ban boldogemlékü Tisza Kálmán, akkori miniszterelnökünk és meg is oldotta volna — kétségtelenül az ő szája ize szerint, csak hogy nem lehetett ám. A „hithű“ katolikus Ghiczey Kálmánnal kisütötte, hogy joga van hozzá az államnak, mert ő adta és pedig haszonélvezeti joggal. És mégis „ad acta“ kellett tenni ezt a kalászatot, melyet a jogirodalomból sehogyan sem tudtak alátámasztani. Sőt a közalapítványi Ügyigazgatóság véleménye alapján el kellett ismerni, hogy a kath. alapokat és alapítványokat még csak parlamenti ellenőrzés alá sem lehet vonni, de hogy mégis hagyjon a két Kálmán valami emléket, kifundálták a királyi ellenőrző bizottságot, mely a felség főkegyuri jogából meríti működésének forrását.

A főpapi és képtalani javakról, a szerzetesrendek birtokairól pedig kiderült, hogy azok sohasem képeztek állami tulajdont és nem is haszonélvezeti joggal adták a királyok magánvagyonából, így azokhoz nyulni nem lehet, ha csak törvénytelen ténnyel nem akarja ragadtatni magát az állam.

Befejezett dolgok ezek, hiaba-

való tehát újból kezdeni, mert megint csak ahhoz az eredményhez fognak jutni, amihez Tisza Kálmán jutott 73-ban. Épen ezért nagyon okosan teszik a törvényhatóságok, ha hozzá sem szólnak a kérdéshez, mert ezzel több eredményt úgy sem volnának képesek elérni, mint hogy felzaklatják a szenvedélyeket, felekezeti harcokat provokálnak, ami pedig ez ország jól felfogott érdekében nem kívánatos.

Igy tehát nálunk is irattárba került a hajdúi szekularizációs javaslat. Sorsát megérdemli. Ez az egyedüli jó hely számára, ahonnan ne is legyen neki visszatérése, mert a magyar alkotmány az ilyen törekvést ugysem veszi be.

A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Városunk törvényhatósági bizottsága f. hó 13-án, hétfőn d. u. 3 órai kezdettel tartotta meg a városháza nagytermében dr. Falussy Árpád főispán elnöklete alatt szeptember havi rendes közgyűlését.

A polgármester havi jelentésében a következőkről számol be:

A megüresedett közokmányi gondnoki

A falu szája.

— A „Heti Szemle“ eredeti tárczája. —

Írta: **Bodnár Gáspár.**

— Mához egy hétre, — sóhajtott a leány és szép barna arcán lelkének napja ragyogott.

— Örülsz neki, hogy ez is eljött, megérkezett, kérdezte az anya, majdnem remegő, aggodalmas szívvel.

— Nagyon örülsz, édes!

— Boldog vagy leányom? — kérdezte újra, mintha le akarná győzni utolsó aggodalmát is, ami még szívében szántott. Ki akarná huzni az utolsó tövist is, amit lelkébe szurtak...

— Amilyen boldog leány a földön lehet, édes anyám!

És a leány odaomlott édes anyja keblére, átkarolta leirhatlan gyöngéden, melegen... Aztán megcsókolta az édes arcát. Egyszer,

kétszer, tizszer. Majd ölébe ült, mint egykor, nem is olyan régen. Hiszen csak imént még gyermek volt. És beszélt neki, az édesnek azon a nyelven, amit csak az anyák értenek meg a földön. Más senki sem.

— Ugye édes, még most is tövis van a szívedben?

— Bizony lányom. Gondoskodtak, hogy szurós tövis teremjen benne.

— Hát még ha mindent megmondottam volna neked.

— Még több is van? Még tovább is van?

— De még milyen bőven.

— És te hallgatál?

— Hallgatni arany, édes anyám. Te tanítottál reá.

— De hallgatni sokszor bűn is. Veszedelmes dolog is. Az édes anya előtt semmit se szabad elhallgatni.

— Azért beszéllek most.

— Talán késő?

— Nem anyám. Éppen idejében.

— Janiról akarsz beszélni?

— Igen anyám, leendő férjeuramról.

— Talán már nincs is új dolog a földön, amit ne hallottam volna róla.

— Hátha mégis van!

— Hallgatlak jányom.

— Tudom jól, hogy feketére van már festve az a fiézkó. Nincs, nem maradt rajta tenyéryi fehérség sem. Minden rosszat elmondottak róla. Hogy koresmás. Hogy még akkor is ott volt, amikor éppen la nálunk volt és velünk dolgozott. Hogy adóssága van, mikor a postatakarékba vitte keresményét. Hogy szeretője van. Az, akit nem is látott soha életében. Hogy falánk, mikor épen az a baj, hogy keveset eszik. Hogy rest, mikor minden gazdája azt mondja, hogy ég a munka a kezei közt.

— Ez mind úgy van, ahogyan mondd,

**Pártoljuk
a hazai ipart!**

KEPES SÁNDOR

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú Pyramisokat, Obeliszkeket, keresztteket, emléktáblákat, sírfedeleket, mezei keresztteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

állásra ideiglenesen Döry László városi irnokot helyettesítette.

A polgármesterek értekezletén különösen két tárgy forgott szőnyegen: a tisztviselők fizetésrendezése és a városi bank ügye. A tisztviselők fizetésrendezése ügyében memorandumot fognak felterjeszteni a kormányhoz, melynek megszövegezésével Bódi Tivadar pozsonyi polgármestert bízták meg.

Megemlékezett a jelentés arról a konfliktusról, amely az avasi erdő kitermelése körül a város és a délmagyarországi faipari rt. között felmerült. A vállalat a kauziót nem akarja kiegészíteni és szerződészerű kötelesegeinek más irányban sem felel meg. Midőn erre felszólították, sértő levélben válaszolt, amely miatt a város a büntető bíróságnál volt kénytelen feljelentést tenni. A jelentés hangsúlyozta, hogy a város jogos érdekeit a vállalattal szemben a legerélyesebben kész megvédeni.

A jelentés indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a szeptember 19 iki aradi Kosuth-szobor leleplezésén a város képviselőit fogja magát és a szoborra koszorút helyez.

A jelentés felolvasása után dr. Kelemen Samu orsz. képviselő szólalt fel és tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy a katolikus főgimnázium áthelyezésének ügyében értekezett a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel, aki kijelentette, hogy a város meghallgatása nélkül semmi szín alatt sem határoz ebben a kérdésben.

Ezután került rá a sor Hajdúvármegyének a kath. egyházi javak szekularizációját tárgyzó átirata.

Ferencz Ágoston tanácsjegyző felolvasta a tanács javaslatát, mely szerint a város a szekularizáció kérdésének rendezését szükségesnek találja, azonban a jelenlegi politikai viszonyokat nem tartja erre alkalmasoknak; reméli, hogy annak idején a kormány az országgyűlés helyes irányban fogják megoldani e kérdést és fenntartja magának a jogot, hogy felirati jogá-

val e tárgyban alkalmas időben élni fog; most azonban nem látja célszerűnek.

Hehelein Károly prelátus kanonok, bizottsági tag szólalt fel ezután, aki hosszú, mély tanulmányra valló beszédben fejtegette, hogy az egyházi javadalmak tulajdoni erősséggel bírnak, annál inkább, mert azok nem az államvagyonból, hanem a királyi magánvagyonból származnak. Verbőczy hármaskönyvéből és jogtörténeti írók munkáiból számos idézetet hozott fel, állításának igazolására. Ellenindítványt nem tett ugyan, de felhívta a város figyelmét arra, gondolja meg alaposan az általa előadottak figyelembevételével, hogy ebben a rendkívül nagy horderejű kérdésben milyen álláspontot lesz helyes elfoglalnia.

Dr. Vajay Károly polgármester szólalt még fel, előadván, hogy a város a tanács javaslatának elfogadásával tulajdonképpen azt akarja dokumentálni, hogy az ellentétek kiélesítésének elkerülése végett nem akar állást foglalni ebben az ügyben, ez után az elnöklő főispán, ellenindítvány nem lévén, a tanács javaslatát elfogadottnak mondta ki.

A tárgysorozat többi pontja közül még a következő kettőt emeljük ki:

A református főgimnázium jelenlegi helyén való fennállásának 300 éves évfordulója alkalmából 1910. május havában nagyszabású jubileumot szándékozik rendezni s e célból a városhoz segélyért folyamodott. A közgyűlés azzal küldte vissza a fenntartó testülethez a kérvényt, hogy jelölje meg a rendezendő ünnepség arányait és azt, hogy milyen mértékben óhajtja a város hozzájárulását.

Napirenden volt a kulturpalota építési ügye is s e tárgyban a közgyűlés kimondta, hogy a város abban az esetben, ha az állam hajlandó lesz az építkezési költségeinek 60 százalékát viselni, a hátralevő 40 százalékot kész fedezni. Az építkezési költségek 400,000 koronára vannak előirányozva.

A katolikus tanítószeg sérelmei.

Miután a „Heti Szemle“ a Szatmár—Ugoesamegyei kath. néptanító egyesület hiv. organuma, engedjék meg igen tisztelt olvasóim, hogy itt egy tisztán tanítói dolognak látszó kérdéstről is írassak, annál is inkább mivel ez a közérdeket is szolgálja s közérdeklődésre tarthat számot. Hisz most, a tanév kezdetén a szülők nagy tömege is fogékonyabb a tanügyi kérdések iránt. Különben is igyekezni fogok úgy megírni tárgyat, hogy nem csak a közvetlenül érdekelt tanítók, hanem a nagyközönség is érdeklődéssel olvashassa. Így legalább a mi bajainkról, a mi kívánságainkról, vágyainkról, törekvéseinkről, mások is értesülhetnek.

Nem akarok a felekezeti tanítószeg minden egyes sérelmére kiterjeszkedni, hisz annak felsorolása, érdemleges tárgyalása nem csak e lapot, hanem egész köteteket is kitértene s azok nagy része csak szakembert érdekelhetne — hanem egy pár feltűnőbb, s mindenki által átérzhető sérelemre leszek bátor felhívni a tanügy iránt érdeklődő olvasóközönség szives figyelmét.

Ilyen sérelem és igazságtalanság elsősorban az anyagiak terén mutatkozik. Az 1907 évi XXVI. és XXVII. t. cz. nem egyformán méri az egyforma munkáért járó díjat. Az első, mely az állami tanítók fizetéséről intézkedik, a 40 éves tanítói pálya folyamán végeredményben 13,400 koronával juttat többet az állami tanítónak, mint a XXVII. t. cz. a felekezeti tanítónak.

Munkánk, feladatunk pedig teljesen egyforma; miért, mi okból kell tehát nekünk elszervezni ezt az igazságtalanságot? Hisz hazánkban éppen oly jó fiai vagyunk, mint az állami kartársaink. A kezünk alól kikerült gyermekek ép oly jó magyarok, mint az állami iskolák tanítványai. A tanítás eredménye csak oly jó nálunk mint az államiaknál, mert ha nem megfelelő, éppen úgy jogában a kir. tan-

édes jányom. Apádurad járt utána és jó fiúnak ösmerte meg.

— De most aztán, hogy mindezekre nem sült el a legöregebbik ágyu, hát másképp fordították a dolgot.

— Hogy-hogy?

— Elküldötték hozzám Nyelves Esztert, a falu száját. Most, az utolsó héten. Mikor már... a tizenkettedik órában vagyunk. Édes anyám a malomban volt örölni. Ezt az időt lesték ki. Besompolyodott hozzám a vén banya, a falu szája. És beszélt édesen, édes méreggel. Én csak úgy ni, csak azért is megkérdeztem, megkértem, hogy mondjon még valami rosszat Janiról. Meghálálom. Nem is kellett egyéb. Megeredt a szája. De ujat nem tudott mondani. Ismertem már mind ezeket a fulánkokat.

— De Eszter néni mégis takargat valamit, — szóltam végre neki hamiskásan.

— Nem tagadhatom, — válaszolt gonosz kacsinással.

— Beszéljen Eszter néni. Hálás leszek.

— Mondjam? Beszéljem?

— Ki vele Eszter néni. Tisztán világosan akarok látni.

— Nem ájulsz el?

— Sőt talpra állok.

— Hát legyen. Tudtom van, hogy Jani egyszer, a katonaságnál lánczba-vasba verve ült. Sötét börtönben ült. Lopáson kapták. Hanem akkor hogy, hogy nem, megszabadult. De az Isten keze messze ér. Itt van. A jegyző suttogja, hogy irás jött. Fekete a betűje, sötét az értelme. Jánosnak dolga kisült. Ujra, meges. Elviszik. Lánczra verik. Talán éppen akkor, mikor a te fejedre ráteszik a menyasszonyi koszorút. Akkor fogják, verik lánczra a csendőrök. Hozzák a vasat, hogy vigyék a völegényt... nászagy helyett börtönbe, kemény fekhelyre.

A leány arezán egy vonás sem árulta el, hogy meglepetés, szörnyű meglepetés éri. Mosolygott. Lelke sugarai felszöktek arezára és ott játszadoztak fénylő szemei körül, mintha csak versenyre akarnának kelni.

— A jegyző suttogja ezt a faluban? — kérdezte a leány kedélyesen a falu szájától.

— A jegyző ur...

... E pillanatban érzik a faluházától tűzhelyére... a leánynak apja-ura.

— Nem is tudod mi történt a falu házában, — szólott.

— Nem érdekel a faluháza, fogta fel a szót a leány. De lelkében mégis tövisszurást érzett. Az utolsót, de talán a legfájdalmasabbat.

— Ugye mondottam? rikácsolt ördögi kárörömmel a falu szája. Amit én mondok, az meg van mondva.

— Vén szatyor, falu szája, — fordult a gazda az öreg asszonyhoz. Hát ezt is tudta? 'Iszen a jegyző ur is csak ma értesült róla.

— Miről édes atyám, miről, — ragadja meg apjának kezét a leány és reáhajlott, — mint egy liliom, melyet erős szélroham ért.

— Kiváncsi vagy?

— Nem atyám, csak tudni akarom.

— Hát tudd meg. Jani gyönyörű oklevélet kapott becsületes, hü szolgálataiért a katonaságtól... A királytól pedig szép ezüst érmét... mert egy embert élete kockáztatásával a hullámokból mentett ki.

ILYÉS DÁNIEL
MŰBUTOR-ASZTALOS
SZATMÁR, Jósika-utca 7. szám.

Elvállalalom bármily bútörök készítését a mai kor igényeinek megfelelően, a legmodernebb kivitelben. Háló, ebédlő, úri szalon, leány, gyermek-szoba berendezéseket mahagóni vagy bármely különleges faanyagból.

felügyelőnek mi ellenünk is fegyelmet indítatni, mint az államiaknál. Hisz az államnak jó példával kellene elüljárnia az igazságságban!

Ha csak vármegyénkben körülnézünk, lehetetlen, hogy figyelmünket kikerülje az a nemzetalkotó munka, mit a katolikus tanítószáz itt végezett. Hisz vármegyénk népének leggazdagabb, legszorgalmasabb, legéletrevalóbb részét sikerült a kath. tanítószáznak színnyarrá tenni.

Van ugyanis megyénkben 25 eredetileg német, sváb község. Ha 30—35 évvel ezelőtt ezen községek bármelyikén végig mentünk, még magyarszó nem hangzott fülnkbe, német válasz jött magyar köszöntésünkre. Magyarul nem tudott senki, ha csak egy igénytelen szürke ember, a tanító nem.

S most, ha ezen községek bármelyikébe is befordulunk, magyar „Dicsértessék,” magyar szó árad felénk. S ha megszólítjuk e községek lakóinak bármelyikét, büszkén magyarnak vallja magát. S tényleg ők magyarok, szívvel lélekkel magyarok, sőt nagy része sovíniszta függetlenségű magyar, aminek bizonyítására hivatkozhatom országgyűlési képviselőinkre.

Ha ennek az örömdetes változásnak okát fűrkésszük, ha megkérdezzük az öregebbeket, hol tanultak magyarul, azok az iskolára fognak mutatni. Tehát ezt a változást az az igénytelen, szürke ember, a tanító, a kath. tanító vitte véghez, ő adott egy-egy községet egy-egy virágzó községet a magyarságnak.*) Jogos büszkeséggel mutathat rá a szatmármegyei kath. tanítószáz erre a nemzetalkotó munkára. De így van ez az ország egész területén. Ahol a kath. egyház, a kath. iskola lábát megveti, ott a magyarságra fény derül, ott a haza hű szolgálkat nyer.

Ily eredmények teszik értékesé a kath. tanítószáz munkáját. Mi minden erőnkkel küzdöttünk és küzdünk most is a magyarságért,

*) És a templom. Szerk.

— És ő ezt nekem nem mondotta.

— De én tudtam, — szólott a falu szája.

— Tudta? — kérdezte a gazda nem takarható gunnyal,

— Mondom, hogy tudtam!

— Akkor tudja már a falu is, vén kelepelő. Gonosz nyelvét majd külön ütök agyon a teritőn... mer' tán még ott is mozogni fog. Falu szája.

— Ne bántsa édes apám. 'Iszen az ő nyelvét is más mozgatta. Szegény, szerencsétlen Teresi!

* * *

A vén kelepelő meg dünnyögve oszon ki az utcára.

— Most már csakugyan belevesztettem, — mormolta lelkében. Legalább megfizetne a szapulásért. De nem fizet. Hej, Teresi, hej Teresi, de megfizet neked a penész, hogy ezt a jó fiut, meg ártatlan leányt velem gyötörtetted, becsületüket koptattad. Ott maradsz hoppon. Penész rakódik a pártádra. S ha az én nyelvem elvégezte munkáját... utódom maradsz. Falu szája leszesz. A' bizony. Falu szája.

a hazáért, az államért és az állam még most is csak mostoha gyermekeinek tart bennünket. Mi azonban nem csüggedve e mellőzésért, éppen úgy, éppen oly lankadatlanul dolgozunk ezután is, mint tettük eddig, hisz mi is magyarok vagyunk s nekünk is e nemzet nagysága, e nemzet hatalma, a „30 millió magyar” törekvéseink végeztélja, lelkünk, szívünk s egész valónk ideálja.

Bizunk és hisszük, hogy eljön az ideje ezen igazságtalanság megszűnésének.

Gaál Lajos
rk. kántor-tanító.

Szilveszter ünnep.

Nemzeti zarándoklat Rómába!

Az Országos Katolikus Szövetség, mint az országos kath. társadalmi mozgalomnak központja folyó évi október hó első felében Nemzeti zarándoklatot vezet Rómába. A magyar kereszténység 900 éves jubileuma-akor a jubiláris bizottság elhatározta, hogy a sémai Lateráni székesegyházban II. Szilveszter pápa sirja fölött örök emléket állít annak emlékére, hogy II. Szilveszter pápa szent István királyunknak és nemzetünknek a szent koronát adta és ezzel a magyar királyságot és önálló nemzeti fenmaradásunkat immár 1000 évre biztosította.

Ezen emléket Fraknoi Vilmos cz. püspök elkészítette és azt a magas püspöki kar helyeslésével és több tagjának részvétele mellett az októberi zarándoklatunk fogja felavatni nagy ünnepek között.

Részletes programmal az Országos Katolikus Szövetség (Budapest, IV. ker., Ferencziktère. 7.) készségesen szolgál.

Jelentkezni szept. 25.-ig lehet 20 korona beküldése mellett Az egész összeget október 5-ig küldjék be. Erre szükségünk van az összes lakások lefoglalása végett. A ki visszalépési szándékát október 5-ig bejelenti, befizetett összegét visszakapja.

HIREK.

Személyi hír. A püspök ur Ő Méltósága szombaton Budapestről, hol a szegedi kath. nagygyűlés után pár napot töltött, székelyére visszaérkezett.

Elhalt főrangú nő. A munkácsi és szentmiklósi uradalmak dús gazdag birtokosának, gróf Schönborn Bucheim Károly val. b. titkos tanácsos és főrendiházi tagnak fiatal neje, szül. Dentice di Principi di Frasso Teréza csillagkeresztes hölgy, az I. oszt. Erzsébetrend tulajdonosa e hó 9-én délelőtt 1/211 órakor az olaszországi Vittorióban életének 31-ik évében elhalt. Hült tetemei e hó 13-án szenteltettek be a göllersdorfi kegyuri templomban és helyeztetek a családi sírboltban örök nyugalomra. Az engesztelő szent misé-áldozatok az összes kegyuri templomokban Munkácson, Bárdházán, Felsőkerpeczen, Alsóvereczkén e hó 14-én mutattattak be az Egek

Urának. A temetésre az uradalmi tisztikar részéről Nedeczey János kormányzó tanácsos, Kunsch Máttyás erdőfelügyelő és Blumenwitz Gyula dr. főügyész utaztak el. Ugyancsak elutazott Berzeviczy Gyula, a kirendeltség vezetője, továbbá Beregszászból báji Patay András főispán, Gullácsy István alispán és Szalay Sándor rk. esperes, kikhez Budapesten még Kazy József, Romy Béla min. tanácsosok és Nuszer Lajos dr. kórház- és gyermekmenhelyi igazgató is csatlakoztak.

Jézus társaság magyar rendtartománya. Régi törekvése már Jézustársasága magyar részének, hogy külön magyar rendtartományt képezhessenek. Már 1741-ben az országgyűlésen mint a nemzet óhaját terjesztették Mária Terézia elé. Eddig azonban ez a terv nem sikerült. Most azonban, midőn oly sok jézustársasági taggal rendelkezünk Magyarországon, hogy magyar véreink külön tartományt alkothatnak, a Társaságnak Rómában székelő általános főnöke, P. Wernz Ferencz, hogy a magyarok iránt érzett rokonszenvét kimutassa, ösztönzésének beleegyezésével a magyar jézustársaságiakat az osztrákoktól elválasztotta s külön magyar tartományba egyesítette. Szept. 6-én a kassai magyar vértanúk ünnepén a jézustársaságiaknak önálló magyar tartománya megalakult s a magyar tartomány élére az általános főnök P. Bus Jakabot helyezte tartományfőnökül, kinek székhelye az ország fővárosában Budapesten lesz. Az új tartomány főnök régi ismerősünk, ki városunkban is több éven át fejtett ki buzgó és eredményes működést.

Egyházmegyei hír. Pásztor Ferencz szakaszi lelkész nevezett plebániai javadalomra investitúrát nyert, melynek alapján plebánosnak beiktatható.

Uj igazgató. Mszigeten a Kovássy Zoltán igazgató halálával megüresedett kereskedelmi tanoncziskola igazgatójává az iskola felügy. bizottsága Sefesik István rk. kinstári tanítót választotta meg. 24 évvel ezelőtt Kovássy Zoltánnal együtt Sefesik István szervezte a kereskedelmi iskolát, azóta állandóan tanított benne, így megválasztása hasznos munkáságának elismerése.

Hymen. Golonya Jenő a beregmegyei hitelszövetkezetek központi értékesítő és fogyasztási áruraktárának főkönyvelője folyó hó 8-án jegyet váltott Szilágysomlyón Kálló Herminka kisasszonnyal, Kálló Gyula földbirtokos kedves leányával.

Névnep. E hó 12-én ünnepelte Jékay Károlyné urnő a nőegyesület és oltáregylet alelnöknője nevenapját. A nemes urnőt, — ki e város szegényeiért oly önzetlenül és annyi odaadással fáradozott — lelkesen ünnepelte mind két egyesület. A nőegylet részéről Dr. Fehnel János egyleti főtitkár, az oltáregylet részéről Varjas Endre igazgató üdvözölték.

Lelkész választás. Czelder Béla méhteleki ref. s. lelkészt, Tisztaberekre rendes lelkészül hívták meg.

Hitoktatói kinevezés. Firczak Gyula munkácsi püspök Zékány Gyula tanulmányvégzett papnövendéket az ungvár-czeholnyai lelkészeti körzetébe tartozó iskolák hitoktatójává kinevezte.

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberiák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőrkabátok
készítését elvállalom.

Mindenemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezességet vállalom szállítmányaim valódi színe és tartóságáért. Nagy raktár honi és angol szövetekben.

Tisztelettel CSAPÓ LAJOS, szabó-mester.

Kitüntetett tanárjelöltek. A Kolozsvári tudomány egyetemen a nagy állami ösztöndíjak közül kettőt szatmári ifjak nyertek el. A kitüntetett ifjak *Vári Emil* és *Tereh Géza* III. éves tanárjelöltek, Az első a kir. kath. a másik a ref. főgimnáziumnak volt jeles növendéke.

Lelkészwálasztó egyházi közgyűlés. A szatmárnémeti ág. hitv. evang. egyház f. hó 26-án vasárnap d. e. 11 órakor tartja a Rákóczi-utcai állami elemi iskolában levő imatermében lelkész választó közgyűlését.

Jegyzőválasztás. A nagysomkúti járáshoz tartozó jederi körjegyzői állás, amely Vámfalvi Jónás nyugdíjazása következtében, — valamint a kövargarai körjegyzői állás, amely Székely Ernő körjegyző lemondása folytán ürtült meg, e hó 10-én tölthetett be választás útján. A választást mindkét helyen Jeszenszky Béla tb. főszolgabíró vezette. — A kövargarai körjegyzői állásra Lővy Mihály jederi h. jegyző, — a jederi körjegyzői állásra pedig Székely Ernő kövargarai jegyző választatott meg egyhangulag.

Gyászhir. *König* Antal nagykarolyi ny. kántor neje szül. *Csizék* Terézia életének 59-ik házasságának 42-ik évében Nagykárolyban elhalt. — *Pap* Sándor nyug. kir. táblabíró, volt orsz. képviselő neje, szül. *Boitner* Katinka életének 52-ik évében e hó 11-én Nagybányán elhalt. Hétfőn délután helyezték örök nyugalomra. — *Sitányi* Károly nagybányai kereskedő e hó 9-én 46 éves korában váratlanul elhalt. — *Koncz* Lajos beregszászi kir. adóhivatali segéd életének 56, boldog házasságának 6-ik évében hosszas szenvedés után pénteken este 6 órakor elhunyt.

Bucsuéstély. A szatmári kir. kath. főgimnázium tanárikara szeptember 7-én tartotta barátságos összejövetelét a fehér asztal mellett a kath. kaszinóban. Ratkovszki Pál tb. kanonok, kir. főigazgató bucsuztatta el megleghangu beszédben a Budapestre kinevezett Kovács Gergely tanárt, aki meghatott szívvel vett bucsut tanártársaitól.

A hivatalos lapból. I. Az igazságügy-miniszter Adamik Miklós bártfai járásbírói és Sterbinszky István szatmárnémeti törvényszéki irnokokat kölesönösen, Wohl Henrik ilosvai és Tatay Bertalan szatmárnémeti járásbírói végrehajtókat szintén kölesönösen áthelyezte s Károly Imre nagybányai járásbírói telegkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazási helyén a IX. fizetési osztályba sorolt telegkönyvvezetővé nevezte ki. II. A király Berger Adolfnak, közös háziezredünk karmesterének annak elismerésül, hogy egy embert a hullámok közül saját élete kockáztatásával kimentett, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Megjutalmazott tanító. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kardos* György szamosdobi gör. kath. tanítónak több évi hasznos működéséért elismerését nyilvánította és részére évi 200 kor. személyi pótlékot engedélyezett.

Nyugdíjazás. *Lengyel* Alajos, a mszigeti rk. főgimnázium rajztanára, 42 évi szolgálat után nyugdíjba ment. A közoktatásügyi miniszter meleg hangu leiratban fejezi ki elis-

merését a tanügy szolgálatában csaknem fél-századot buzgó odaadással betöltő hasznos munkásságáért. Az intézet igazgatója elismerő szavakkal vett bucsut a derék tanférfiutól.

A Nagy Tamás-féle ügyben kedd délután 5 órakor rendkívül nagy hallgatóság jelenlétében hirdette ki Dr. Serly Jenő járásbíró az ítéletet, mely Temesváry Edét és Jeszenszky Sándort rágalmazás vétségében, Gorzó Bertalant pedig becsületsértés vétségében mondja ki vétkesnek, azonban az enyhítő körülmények figyelembevételével Gorzó Bertalant 20 K, Jeszenszky Sándort és Temesváry Edét 40—40 K fő- és 10—10 korona mellék pénz-büntetésre s mindhárom vádlottat egyetemlegesen az államkincstár részére 12 K költség megfizetésére ítéli, a büntetés végrehajtását azonban a büntetőnovella alapján 3 évi időtartamra felfüggeszti.

Kinevezés. Az igazságügy-miniszter *Jeney* Fákör debreczeni kir. tszéki joggyakornokot jegyzővé nevezte ki a máramarosszigeti kir. törvényszékhez.

Sóvány Dezső rehabilitálása. A gyilkossággal vádolt mátészalkai albiró ügyében, kit a szatmári kir. törvényszék azon alapon mentett fel, hogy tettét önvédelemből bár, de a jogos önvédelem határait félelemből és megzavarodásból túllépve követte el, a napokban hozta meg ítéletét a debreczeni kir. ítélőtábla kimondva azt, hogy jogos önvédelemből követte el tettét és védelmében a jogos védelem határait tul nem lépte.

Vármegyei közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósági bizottsága október hó 7-én délelőtt fél 11 órakor tartja őszi rendes közgyűlését.

Fegyelmi ügyek. A vármegyei közgy. bizottság fegyelmi választmánya dr. *Falussy* Árpád főispán elnöke alatt pénteken ülést tartott, mely Marosán Viktor avasujvárosi áll. elemi iskolai igazgató fegyelmi ügyét tárgyalta. Marosán mult év tavaszán dr. Votisky s. tanfelügyelőt, amikor az iskolai pénzkezelést meg akarta vizsgálni, durva szavakkal illette. Votisky Marosánt a színérváraljai bíróságnál becsületsértés vétsége miatt feljelentette, felletes hatósága pedig megindította ellene a fegyelmi vizsgálatot. A járásbíró Marosán Viktort a becsületsértésben bűnösnek mondta ki s őt ezért 100 korona pénzbüntetésre ítélte, mit a kir. törvényszék is helyben hagyott. A fegyelmi választmányban az ügyet Sprenger Ferenc s. tanfelügyelő referálta. Jákó Sándor kir. ügyész és Papp Béla orsz. képviselő mint védő, végül Marosán Viktor meghallgatása után a választmány Marosán igazgató-tanítót bűnösnek mondta ki s évi fizetése 10 százalékában, tehát 220 korona pénzberségben s a felmerült költségek megfizetésében marasztalta el. Kir. ügyész és védő felebbeztek.

Szüreti mulatság. A szatmári kath. legényegyesület október 3-án tartja a Kossuthkerti kioszkban szokásos szüreti mulatságát, melyre az előkészületek már nagyban folynak. A meghívók a napokban boesáttatnak ki.

Kegyes adományok. Méltóságos és főtisztelendő *Szabó* Norbert cz. püspök, nagyprépost ur, a szatmárvármegyei „Tanítók háza” javára 100 koronát adományozott. A jótéte-

ményért ezuton is köszönetet mond az építő bizottság. — **Helyreigazítás.** Mult heti kegyes adományok czimü hírünkben *Müller* János plebános utján 4 K helyett *Miller* János 5 K olvasandó.

Lovagias ügy. A Nagy Tamás-féle ügy tárgyalása alkalmával dr. Kelemen Samu a főmagánvádló képviselője vádbeszédében dr. Blum József orvos tanúságtételére oly kritikai megjegyzést tett, mit utóbbi magára nézve sértőnek tartott, miért is dr. Blum dr. Sternberg Endre és Toóth József segédei által dr. Kelemen provokáltatta. A tárgyaláson dr. Kelemen segédei kijelentették, hogy felük dr. Blum Józsefet sérteni nem akarta s azt a megjegyzést sértési szándék nélkül, ügyfele érdekében tette, mely kijelentés alapján a segédek az ügyet a lovagiasság szabályainak megfelelőleg befejezettek nyilvánították.

Középiskolai igazgatók értekezlete. Dr. *Mázy* Engelbert tankerületi kir. főigazgató október utolsó napjain Szatmáron, a kassai tankerület összes középiskoláinak igazgatóival értekezletet tart.

Felfüggesztett jegyző. *Pintye* László Bilke nagyközség jegyzője, hivatalbeli hanyagság, botrányos magaviselet, magánmunkálatok tudlijazása s több rendbeli sikkasztás miatt állásától felfüggesztetett s amint nap nap mellett újabb és újabb s még a mult évről datálódó sikkasztásai kerültek nyilvánosságra, jónak látta kereket oldani s ma már valószínűleg Romániában mártirként ünneplik, s így országos köröztetése eredményre nem vezet. Helyettesítésével Komáromy István volt bilkei, jelenben miszticzei körjegyző bizatott meg.

A nőegylet kiadása augusztus hónapban. Arvaházra 126.06 K, szegények havi segélye 199 K, rögtöni segélye 15.12 K. Összesen 340.18 K.

Óvodavizsgálat. Nagymajtényban szeptember 5-én délután volt az óvodai záróvizsgálat. A megjelent nagyszámu szülők és érdeklődők örömmel hallgatták gyermekeiknek szép feleleteit. A sikerült vizsgálat végén, amennyiben *Czier* Ferenc plebános elnök akadályozva volt, az ő megbízásából az elnöki tisztet *Lány* Pál kántor-tanító töltötte be. Szép szavakkal köszönte meg s elismeréssel adózott az óvoda vezetőjének, *Torma* Mariska okl. óvónőnek, az egész menhelyidény alatt fáradságot nem ismerő vallásos és hazafias neveléséért és szorgalmas működéséért.

A zeneiskola igazgató tanácsa dr. *Vajay* Imre elnöke alatt a tanárikar bevonásával közelebb ismét ülést tartott, melyen az eltávozott *Benkő* Miksa zenetanár felsőbb tanítványait az állás betöltéséig *Buchner* Antal rk. székesegyházi karmesterhez, az alsóbbakat pedig *Szönyi* Margit és özv. *Jónás* Béláné tanárnőkhöz utalta. Kimondta továbbá, hogy ezen iskolai évtől kezdve a zeneiskolában az országos zeneakadémia új tantervét lépteti életbe s a fuvó hangszerekre növendékeket teljesen ingyen fogad. (Az új tanterv az iskola rendszerében nagy változásokat fog előidézni, ami ne adjon félremagyarázásokra okot.)

Hazatérés a hadgyakorlatokról. A 12. honvéd gyalogezred s a cs. és kir. 5. gyalogezred tisztikara és legénysége e hó

Akligazán finom, kényelmes, elegáns és tartós homi gyártmányu

lábbelit akar vásárolni,
az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

akl dűsan felszerelt ozipő-faktárában osaklis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült ozipőket és osizmákat nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olosóbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talpatánczokat teljesen kikészübbítte, s akinek árul olinosság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű ozipők és osizmák is készülnek.

16-án, esütörtökön délelőtt különvonattal érkezik vissza Szatmára a Gölniczbánya és környékén tartott őszi hadgyakorlatokról.

Tűz városunkban. Tűz volt tegnapelőtt délután fél 6 órakor a Kölcsey-utca 16. sz. alatt Grünbaum Ábrahám lakásán. A hosszú épület sor végén eddig ismeretlen okból asztalos műhelyből kihordott s kamrában felhalmozott forgács tűzet fogott s egy pillanat alatt lágra lobbantotta a mellette levő istállót, melyben Kaufman Dávid lovai voltak elhelyezve. A két állat — ha a segítség még tovább késik, menthetlenül elpusztul, mivel az istálló zárva volt s a nagy zürzavarban mindenki csak a tető mentésére gondolt. A tüzoltók a tűz kitörése után egy néhány perccel már a helyszínen voltak s a tüzet, mely már a felsőbb épületeket is veszélyeztette, sikerült lokalizálni, így csak a kamara, s az istálló és szomszédos lakóház tetőzete égett le. Elismeréssel kell megemlékeznünk tüzoltóink önfeláldozó munkájáról, az ő gyors megjelenésüknek s munkájuknak köszönhető, hogy az épületsornak csak egy ötödresze esett a pusztító elem áldozatául.

Ismét három új szállóház. A Károlyi-ház helyén egy részvénytársaság szállóházat építeni. Márkus Márton, a kaszinó melletti telken és Heinrich Viktor a színházzal szemben levő s általa megvett Kató István-féle telken szintén új szállót (még pedig ez utóbbi kétemeletest) fog építeni. Sőt Heinrich már az építkezési engedélyt a tanácstól meg is kérte, de ez a tervet bizonyos pótlásokkal kívánja kiegészíteni, mielőtt az engedélyt kiadná. — Ugyancsak hallomás szerint Bárdóly Ferdinánd, az „Európa“ kávéház épületének tulajdonosa is szállóépítés gondolatával foglalkozik.

A szatmármegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya szept. 8-án a városháza tanácstermében Bözörményi Emil dr. elnöke alatt ülést tartott, melyen Világossy Gáspár titkár jelentést tett az augusztus hó 8—22-ike között Mezőhegyesen megtartott motorikus és magajáró gőzeke versenyről. Az egyesület e hó második felében Gilvácon, Jantyk testvérek gazdaságában hasonló bemutatást rendez. Elnök jelenti, hogy az egyesület ez ősszel a következő öt helyen tart üsző és borjastehén díjazást: Szatmárnémeti, Csanálos, Kóvárhosszúfal, Fehérgyarmat és Mátészalka községekben, melyekben 1500 korona állami kerület kiosztásra. Titkár jelenti, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszterium a szatmári szőlőszeti és borászati kerületben a folyó évre Szinerváljára engedélyezett mintaszüretet.

Az avasi erdőértékesítő bizottság szombaton dr. Vajay Károly polgármester vezetése alatt ülést tartott, aki előadta, hogy a Délmagyarországi faipari részvénytársaság mily raffinnált módon akar a szerződés alól kibújni s milyen igaztalan vádakkal illeti a várost és gyanúsítja egyes tisztviselőit, amiért ellene a tanács bírói megtorlást is keresett. A lapokból már ismert e dolgokat a bizottság méltatlankodva vette tudomásul, aztán folyó ügyeket intézett el.

A tanítók házának építését, mely az Attila-utczán, a Jánosi-féle telken fog emelkedni, a szeptember 9-én letárgyalt nyílt pályázaton 140,000 koronában tett ajánlattal a széles körben ismert Weszelovszky testvérek nyerték el, akik a palotát még ez őszön tető alá óhajtják hozni.

Ertesítés. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület Gilvácon: (vasuti állomás közelében) Jantyk Testvérek gazdaságában az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársaság, Kőszegi-féle motoros talajművelő gépgyár Részvénytársaság és az Univerál Automotor Compagnie (képviselője Tanczer József Budapest) részvételével *motorikus és magajáró gőzeke bemutatást* rendez, melyen egyúttal néhány újabb rendszerű talajművelő eszköz és kisebb mezőgazdasági gép is be lesz mutatva. A bemutatás kezdete 1909. évi szeptember hó 23-án délelőtt 9 és 1/2 órakor, befejezése szeptember 24-én délután 5 órakor lesz. A midőn egyesületünk egy ily nagyobb szabású bemutatást rendez, mely különösen a gyárosokra tetemes költséget ró, azon biztos reményben teszi, hogy az érdeklődők tömegesen fogják azt felkeresni, már csak jól felfogott érdeklődésben is, mert éppen ezen legújabb rendszerű, a mezőgazdasági technika terén korszakot alkotó talajművelő gépek vannak hivatva a gazdát a belterjesebb gazdálkodás bevezetésénél első sorban is támogatni. Tekintettel a kedvező vonatosszokottetésre, a leránduló közönség ugy Szatmárnémeti, mint Nagyvárad városokban elhelyezést talál, ez egyesületi titkári hivatal előleges felhívásra az elszállásolárról gondoskodik; ételek és italok méltányos árban, a helyszínen felállított sátorban a közönség rendelkezésére fognak állani. Részletes tájékozással a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala szolgál (Szatmár Attila-utca 5/c.) Az elnökség.

Pálinka eladása engedély nélkül. Felmerült esetről kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a pénzügyminiszter, hogy a saját tulajdont képező telken termett gyümölcsből (agyagból) idegen üzlen tőlön kifőzött pálinka nagyban eladható pénzügyhatósági engedély nélkül. Ez az elvi döntés a magánfelek által vásárolt gyümölcsből nyert pálinkának nagyban való eladását nem érinti s így ehhez a pénzügyi hatóság engedélyre nincs szükség.

A közönség köréből.*)

„Az ifjonez“-hoz.

Korunk jelensége, hogy az iskola porát levetett, sőt igen gyakran ettől még meg sem tisztult ifjonez urak riporterkeskednek, tőlük teljesen független, az élet küzdőterén már hosszabb idő óta működő egyénekkel hirlapi vitát kezdenek, nem törődve a kölcsönös becsülés szabályaival, ok nélkül támadnak.

Igy tette ezt a „Heti Szemle“ f. hó 1-én megjelent számában „Az ifjonez“ czim alatt egy jogászifjonez.

A cikk nekem szólott, arra röviden válaszolok.

*) E rovat alatt közlötökért nem felelős a szerk.

Ön Láng ur, engem „ifju barátom“-nak nevez. Téved. Önhöz sem ifju, sem barát nem vagyok. Nekem ugyanis nincs róla tudomásom, hogy önnel valaha barátságban lettem volna. Ezt tehát visszautasítom. Ezért a küzdésre s győzelmi babérszerzésre az egyént s az időt ne velem szemben s az adott helyzetre támaszkodva válassza meg. A jelen helyzet ugyanis önre nem kedvező s így a babér ezuttal az öné nem lehet.

A „kalászos aranyóceán“ pipacsai közé bujva ön azzal gyanúsít meg, hogy a választáskor Istenről s hivatásom betöltéséről megfeledeztem. (Csak ön ne feledkezzen meg róla soha jobban!) Eszerint aki az ön atyjára nem szavazott, az megfeledezett Istenről és hivatásáról. De van-e önnek fogalma a logikáról? Micsoda összefüggésben van az én lelkiismeretszerinti szavazásom és X. Y. képviselő megválasztása Istennel stb.-vel? Ennek megfejtésénél igazán még az ön elképzelhetetlen tudománya is esődöt fog mondani.

Hogy a majtényi k. képviselő választáskor, melyről ön csak hallomásból szerezhetett tudomást (vagy a választók arca Nagymajténytől Kolozsvárig sugárzott az örömtől?) hogy én mit tettem, ahhoz önnek, ifjonez jogász semmi köze. Ha még nem tudja, — mert úgy látom, nem is tudja, — az efelől szóló törvényes intézkedéseket, úgy, mivel szakmájába vág, figyelmébe ajánlom azoknak megtanulását. De a büntető következményeket se feledje el tanulmánya tárgyává tenni, mert ezek az ön által nagyon és agyonhangoztatott hármass erények vegyelemzői s aki ilyen hármass erény czimén, vagy bármely egyéb módon befolyásolni akar, vagy akarna, az, ha nem is a tüzzel, de a büntető szakaszokkal játszik.

Az atyjára vonatkozólag tett tömjénezéséhez csak annyi a szavam, hogy mert kollegára vonatkozik, azokat idegen ajkáról szeretném hallani. Ha ez bekövetkeznék, — amit minden néptanítónak szivemből óhajtok, — úgy a babérkoszorút ő maga küzdené ki, de így izléstelen támadásával ön tépi le róla. Különben is, a „babérkoszoru“ emlegetésével talán jó lenne várni, míg azt atyja fejére hivatalosan fölteszik. Mert a szerénytelenség nem fizet mindig jól, különösen akkor nem, midőn a nagymajtényi választást ön úgy tün-tette fel, mintha az azért lett volna, hogy azzal elsősorban jutalmazzanak s „a választók tulhaladják egymást a tisztelet, szeretet és hála kinyilvánításában.“

Végül hogy még a mult évben történt s egyáltalán nem közérdekű, de önre oly nevezetes majtényi választás feledésbe ne menjen, 1910-ben jó lesz ismét egy dicséző himnusz elzengeni. S csak használjon fel minden eszközt és alkalmat a más bőrén való fölfelé jutásra, hátha 25 év múlva már az ön babérjaival fog dicselkedhetni. Addig is elégedjék meg azok reményeivel.

Elchlinger János.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Kávét

legjobb és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utca 16. „MOKKA“ keverék czégem különlegessége. 1 klgr. 4-40 korona. Villany erővel pörkölte.

Ekszer-üzlet és műhely áthelyezés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **ösv. Stern Sámuelné utóda Grünhut Samu** cég alatt eddig a Hungária-szálloda mellett volt üzletemet a **Hám János-utca, Dr. Vajay polgármester ur házába** (az új butorszövetkezet mellé) **helyeztem át.**

Nagy választékban raktáron tartok különféle szemüvegeket, ezikkereket, Kérve a n. é. közönség melyek orvosi rendelvényre vagy a nélkül is kaphatók. Pecsétnyomók, gummi-szíves pártfogásait, márbólgyözk, ezimerek vésése, hímzőmunkák készítése, tűzáranyozásait és ezüst-radtam teljes tisztelettel tőzést bármilyen templomi vagy házi tárgyaknak, arany, ezüst, ekszer, óra, látszer, tájéktárgyak javításait és minden a szakmába vágó munkák készítését saját gépekkel gyárilag felszerelt üzletemben oltosón, jól és gyorsan eszközölöm. Tört aranyat, ezüstöt, régiékeket, régpénzeket, valódi gyöngyöket és drágaköveket a legmagasabb árban vásárolok, vagy becsorélok nagy mennyiségben is. János-u. Dr. Vajay-ház

Grünhut Samu

ékszerész Szatmár, Hám

FIGYELEM!

Bármilyen jellegű elemi népiskolánál csak magyar nyelvű és olyan nyomtatványminták alkalmazhatók, amelyek a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által megállapított összes rovatokat tartalmazzák. Az összes naplók magyarul vezetendők. (Ut. 42. §.)

Pázmány-Sajtó

villamos erőre berendezett könyvnyomda

Szatmár, Iskola-köz 3.

Készít mindennemű nyomtatványokat izléses kivitelben és .-. mérsékelt árak mellett. .-

Raktáron tartja a következő elemi iskolai nyomtatványokat:

Népiskolai költségvetési nyomtatvány. 1 iv fillér	06
Főlvételi napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazdasági ismétlő iskolák, továbbá a felső népiskolák, a polgári iskolák és a polgári iskolákkal kapcsolatos női keresk. tanf. számára, a/2 minta. A külsőiv 24 tanuló számára	05
A belsőiv 32 tanuló számára	05
Előmeneteli és mulasztási napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazd. ismétlő iskolák számára, b/2 minta A belsőiv 4 tanuló számára	05
Leltári nyomtatvány. (A külviv 62, a beliv 124 sor)	08
Haladási napló. (A belsőiv 42, a külsőiv 24 sor)	04
Látogatási napló. (A beliv 32, a külviv 23 sor)	04
Népiskolai értesítő-könyvecske az állami iskolák számára 1 példány	12
Népiskolai értesítő-könyvecske havi beosztással	12
Népiskolai (elemi) bizonyítvány. 1 példány	04
Tanítói és kántortanítói díjlevél. 1 iv	08
Nyugta. 1 iv	04
Javadalmi jegyzőkönyv. 1 iv	08
Iskolai számadás. 1 iv	06
Pénztári napló. 1 iv	04
Próbalapok (korrekták) magyar és diktandó vonalzással, szép magyar stíli kerettel, csinos nyomdai kiállításban 100 példány kor.	1.20

Rendeléseket postafordultával, az összeg utánvételezése mellett intézünk el. ■

Kölesön-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletemben a magyar irodalom régi és legújabb jeles roínak művei olcsó díj mellett kölesön vehetők. — Cseplák Bálint.

Egy polgári IV. osztályt

sikeresen végzett, tizenhat éves leány postán, teljes ellátás mellett, **kisegítői szolgálatot** vállalna el. Czim a kiadóban.

Egy jó száraz borpincze

bérletre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Pályázati hirdetemény.

a szatmármegyei Csanáros községben lemondás folytán megüresedett **kisdedővönői állásra**. Fizetés hatszáz (600) korona, havi etőleges részletekben, természetben való lakás, kettő (2) méteröl tűzifa. — Kellően felszerelt kérvények f. évi szeptember 25.-ig bezárólag főttszt. Rónay István plebános, óvoda felügyelőbizottsági elnök urhoz küldendők.

Gál Jenő mérnök irodáját Szatmáron, Batthyány-utca 15. sz., Pál János házába helyezte át. Telefon-szám 189.

Hangszer üzlet!

Szalai Simon

hangszer és zongorakészítő s hangoló

Szatmár, Kazinczy-u. 14
Guttmanu-palota.

Hirdetések

jutányos árban felvételnek a kiadóhivatalban.

HORVAY és SZABÓ

festők Szatmár, Kinizsy-u. 29.

Elvállalmak szobafestést, mázolás, czim- és czimer-festést, valamint aranyozást és tapétázást. Templom festéseket minden stílusban.

:: :: Üveg czimtblák készítése :: ::

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

SZOBRÁSZ, ARANYOZÓ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ, WESSELÉNYI-UTCA 3. (SAJÁT HÁZ)

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem nagyrabecsült megrendelőimet, hogy

SZOBRÁSZ-, ARANYOZÓ- ÉS OLTÁRÉPÍTŐ-MŰTERMEMET

ujonnan átalakítva, saját házámba, Wesselényi-utca 3. szám alá helyeztem át.

Kérem az igen tisztelt megrendelőimet, hogy bizalmukkal a jövőben is megtisztelni sziveskedjenek.

Fogorvosi műtermem

és lakásom a Léway-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvénytörvény-széki palotával szemben). Kiváló tisztelettel **BAKCSY, fogorvos.**

Bertha Károly műkertész

élővirág és magkereskedése

Szatmár, Deák-tér 3. sz.

TELEFON 27. SZÁM.

Elsőrangú élővirág kötészet. Menyasszonyi, koszorúsányi, báli és más alkalmi csokrok, kosarak, állványok stb. Ravatali és sirkoszoruk. Szolid árak. Vidéki rendelések különös gondal, pontosan elintéztetnek. — Kereskedelmi kertészetemet (Dinnyés-kert 6. szám) a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom.

Sürgönyeim: Bertha kertész, Szatmár.

 Aki szép és olcsó ajándékot óhajt vásárolni, az menjen el a színházzal szemben lévő óra és ékszer üzletbe, mert ott találja a legdusabb és legolcsóbb választékot valódi arany és ezüst ékszerekben, mindennemű zseb és fali órákban. Tisztelettel **Kepes Dávid** mű-órás és ékszerész, Szatmáron a színházzal szemben.

Valek és Rajz

angol és francia különleges-czipészek, hol saját készítményű kész czipők is kaphatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Eötvös-utca 2.

(Heinrich-palota.)

Hirdetésszerző

(ÜGYNÖK)

magas jutalék mellett felvétetik lapunk kiadóhivatalában.

Dr. MÁLNAI MIHÁLYNÉ

felsőbb leány tan- és nevelő-intézete
Budapest, VI., Teréz-körút 39. sz. I. em.

Internátus és iskola bennlakó, félbennlakó és bejáró növendékek számára. **Elemi iskola, felsőbb leányiskola, továbbképző tanfolyam. 15-ik iskolai év. Államérvényes bizonyítványok.** Korlátolt számú növendékek. **Gondos osaládias nevelés.** Egészséges, tágas helyiségek, elsőrangú ellátás. Kiváló tanerők. **véd-torna- és vívókurzus.** Bennlakó francia és angol nevelőnők. Bővebb felvilágosítást nyújt és kívánatra prospektust küld: **az igazgatóság.**

PAPP IMRE, SZATMÁR

épület- és műbutor-asztalos, Mátyás király-utca 32. szám.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ÉPÜLET ÉS BUTOR

ASZTALOS-MŰHELYÉT

a m. t. megrendelő közönség szives figyelmébe.

Tartós munka, pontos és szolid kiszolgálás.

Hölgyek figyelmébe!

Több évi külföldi tanulmányaim, tapasztalataim és gyakorlataim után hazajöttem és szülővárosomban **Széchenyi-utca 14. számú házban** (Arpád-utca sarkán) angol és francia

női felsőruha divattermemet

megnyitottam. A nagyrabecsült hölgyek szives pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Bánk Lőrincz,

berlini szabásztani akadémián kiképzett okl. szabász.

Egy 12 - 13 éves fiú, kinek egy - két középiskolája van, nyomdásztanulónak felvétetik a Pázmány-sajtó könyvnyomdában.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

 Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzleten *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltnék.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.

ROPS

**biztonsági
gyorsfőző.**

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik!

Szesz ki nem folyhat!

Szeszfogyasztásban igen takarékos!

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkekét árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hoz-
zánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

„ROPS“ Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/67.

Helybeli elárúsító: **Koós Gábor.**

*Aki jó bort szeret inni, keresse fel
a HUNGARIÁT. Egy liter új bor házhoz
28 krajczár. Kiemelendő még a többek
közt egy palaczk saját töltésű bor Hun-
gária gyöngye cím alatt 50 krajczár.*

Kovács Gyula temetkezési intézete

Szatmár, Kazinczy-utca 15. sz. alatt

(volt Vajay-házban) megnyílt, szemben a
református gimnáziummal. — A legmagasabb
igényeknek megfelelő temetéseket a legjutá-
nyosabb ár mellett eszközöl helyben és vidéken.
Temetkezési társulatoknak kedvezményt nyújt.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nyári vásár!!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol ki-
fogyhatatlan választékban kaphatók: **játék, emlék-
tárgyak, fonografok, üveg, porcellán, alpaca,
diszjúaruk, pénztárcák, zsebkések, aczélevő-
eszközök, fonografok és grammofonok** és ezek-
hez lemezek. — A legújabb műtövények **valódi
ezüst platirozással**, u. m.: tintatartók, diszórák,
hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban
órák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst áru-
ban mindennemű disztárgyak. — **A legszolidabb
szabott árak**, pontos kiszolgálás. — Vidéki megren-
delések pontosan teljesítenek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ

„Szatmári Bazár“-jában.

SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Makóczy Géza papi és polgári
szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe
modern szabó műhelyét, hol is mindennemű
reverendák és papi öltönyök a legnagyobb
pontosággal és jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés.

**Legalkalmasabb ajándékok órák-
és ékszerekben beszerezhetők SZABÓ
GUSZTÁV órás, ékszerész és látszerész
üzletében Szatmár, Attila-utca.**

?! MIT ÁRUL! ?

Klár Andor, Debreczen

ÁRUOSZTÁLY:

*Szenet,
Meszet,
Mütrágyát,
Nyersolajat.
Gépolajat.*

MŰSZAKI OSZTÁLY:

*Modern
malomberendezéseket,
Gőzgéptelepeket,
Diesel-Nyersolajmotorokat,
Gazdasági gépeket.*

BANKOSZTÁLY:

*Kieszközöl törlesztéses kölcsönöket, elad és
vesz föld- és erdőbirtokokat, lebonyolít par-
cellázásokat és mindenféle bankügyletet.*

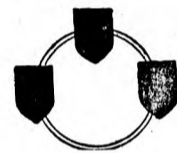

Legjobb összeköttetés.

IFJ. RUBINSZKY

IPARMŰVÉSZETI

SZATMÁR, UJ-UTCA 3^a SZ. (SAJÁT HÁZ.)

FERENCZ

MŰHELYE

**Modern háló, ebédlő, szalon vagy
uri szoba berendezések, vala-
mint leányszoba berendezések
művészi kivitelben készülnek.**

KIVÁNATRA TERVEKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

Telefon 85.

Helyi 1 kor. ér-
tékű vásárlás már
helybe szállítva.

Árjegyzék

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
SZATMÁR, a Széchenyi-utca sarkán.

**Helybelli
megrendelések
hazaszállítva.**

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül, készpénz vagy utánvétellel értendő.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		K	f	Füstölt áruk.		K	f	
1 ko. marhahus pecsénye	1	12	1 ko. debreczeni páros	1	80	1 ko. sonka csont nélkül	2	60
1 " levesnek	1	04	1 " lengyel kolbász	1	80	1 " kifőve	5	—
1 " sertéshus	1	52	1 " sonka kolbász	1	80	1 " Császár hus bőrrel	1	80
1 " borjúhús	1	44	1 " krakói	1	80	1 " karaj bőr nélkül	1	80
1 " bányahús	1	—	1 " krinolin	1	80	1 " lapocka és oldal	1	44
1 " juh-hús	1	—	1 " parizer	1	80	1 ko. páczolt nyelv.	2	—
1 " friss hús olvasztani	1	60	1 " máj. sajt.	1	80	1 drb. sertés nyelv.	1	40
1 " szalona	1	52	1 " disznófej sajt	1	48	1 ko. tepertő	1	60
1 " bőrnélkül	1	60	100 pár virsli tormás	10	—	Szalónak.		
1 " friss kolbász borsos	1	60	100 pár frankfurti	16	—	100 ko. fehér szalona	160	—
1 " fokh. citromos	1	60	100 drb. salvaládé	10	—	1 ko. paprikás stráf	1	68
1 " friss zsir	1	76				1 ko. kolozsvári szelet	1	92
Kolbász árak.						1 ko. füstölt szalona	1	68
1 ko. szalámi	4	—						
1 " füstölt magy. kolb.	1	80	1 ko. sonka páczolt	2	40			

Tisztelettel: **Bölönyi László.**